

На основу члана 28. став 1. Закона о заштити од пожара ("Сл. гласник РС", бр. 111/2009 И 20/2015 - даље: Закон) ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА ПОЛЕТАРАЦ СВРЉИГ, ул. Гордане Тодоровић бб које заступа, Дејан Милетић Директор, доноси

ПРАВИЛА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Основне одредбе

Члан 1

Овим правилима заштите од пожара (даље: правила) уређује се организација процеса који умањују ризике од пожара и, уколико пожар избије, спречавања његовог ширења и безбедне евакуације људи и имовине, у складу са Планом евакуације и упутствима за поступање у случају пожара, утврђеним овим правилима.

Овим правилима уређује се и начин оспособљавања запослених за спровођење заштите од пожара и обавезе лица оспособљених за обављање послова заштите од пожара и других запослених.

Члан 2

Заштита од пожара, у смислу ових правила, представља скуп мера и радњи које правно лице предузима ради остваривања циљева из члана 1. ових правила.

Члан 3

Заштита од пожара организује се и спроводи непрекидно у свим објектима правног лица, у складу са Законом, другим прописима и овим правилима.

Организација заштите од пожара

Члан 4

ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА ПОЛЕТАРАЦ СВРЉИГ бави се образовањем и васпитањем деце предшколског узраста.

У објектима- пословним просторијама у **Сврљигу, у улици Гордане Тодоровић бб** примењују се нарочито следеће мере заштите од пожара:

1) пословни простор мора бити снабдевен апаратима, и другом прописаном опремом и уређајима за гашење пожара, у складу са прописаним техничким нормативима и стандардима за заштиту од пожара;

2) електричне, вентилационе, топлотне, громобранске, канализационе и друге инсталације и уређаји у пословном простору морају се извести, односно поставити тако да не представљају опасност од пожара;

3) опрема, инсталације и уређаји из тач. 1) и 2) овог става морају се контролисати и одржавати у исправном стању ради правилне употребе, односно функционисања и то:

- електрична инсталација се испитају И прегледају редовно на сваке три године од стране овлашћеног правног лица са лиценцом, а ванредно после сваке хаварије;

- вентилациона инсталација се редовно прегледа, чисти и сервисира једанпут годишње, а ванредно после хаварије;

- топлотна инсталација се редовно прегледа, чисти и сервисира једанпут годишње, а ванредно после хаварије;

- громобранска инсталација се редовно прегледа и испитује на сваке три године од стране овлашћеног правног лица са лиценцом;

- канализациона инсталација се редовно прегледа, чисти и сервисира по потреби, а ванредно

после хаварије.

Члан 5

У циљу смањења ризика од избијања пожара, све радње, поступци и процеси који су уређени прописима или подлежу обавезујућим стандардима морају се спроводити у складу са тим прописима и стандардима.

Ради делотворног реаговања у случају избијања пожара, обезбеђују се несметани пролази и одговарајућа растојања између запаљивог материјала и потенцијалних узрочника пожара (извори енергије и др).

Члан 6

У пословном простору правног лица забрањено је држање било каквог материјала и опреме које може изазвати варничење, отворени пламен и забрањено је пушење.

Члан 7

У пословном простору субјекта не смеју се употребљавати решои, грејалице, електрични радијатори и други слични термо-електрични апарати и грејна тела, осим уз предходно прибављену сагласност руководиоца из члана 11. став 2. ових правила, осим у простору кухиње где се користе термотехнички уређаји.

Кухиња је са аспекта пожарне угрожености најризичнији део објекта. Највећу опасност представља термо-блок ако се у њему непосредно термички обрађује храна, при чему се као гориви материјал појављују биљне и животињске масноће и уља које релативно лако могу да се упале и пренесу пожар по објекту. Најугроженији делови кухињског термоблока су простор где се непосредно кувају јела и пече месо јер се у њима ослобађа највећи део масних пара. Због мале разлике између температуре припреме хране на уљу (око 205 Ц) и температуре на којој долази до спонтане упале масних пара (око 230 Ц) овај простор представља највећи ризик у смислу пожарне безбедности. Обавезно је искључивање термо-електричних апарата и уређаја других грејних тела после употребе, а нарочито по завршетку смене.

У канцеларијском и пословном простору са посебним издвојеним улазом складишти се мања количина канцеларијског материјала и рачунарска опрема. Ускладиштени материјали и уређаји су склони паљењу и горењу па се у том простору ИЗРИЧИТО ЗАБРАЊУЈЕ:

- 1) употреба отвореног пламена
- 2) употреба алата који варничи
- 3) резање, лемљење, заваривање
- 4) остављање укључених уређаја после радног времена
- 5) пушење

Члан 8

Прилазни путеви, улази, излази, пролази и степеништа у пословном простору морају бити увек слободни за несметан пролаз.

За обележавање излаза у случају опасности и прве помоћи користе се ознаке прописане Правилником о обезбеђивању ознака за безбедност и здравље на раду ("Сл. гласник РС", бр. 95/2010).

Члан 9

Рад са запаљивим материјама, радови резања лемљења и заваривања и вршење других пожарно опасних у пословном простору правног лица, може се дозволити само под условом да је прибављена сагласност од лица из члана 11. став 1 тачка 1.

Члан 10

Уређаји, опрема и средства намењена за гашење пожара могу да се користе само ако одговарају

важећим стандардима, односно уколико су снабдевени одговарајућим атестом и морају да се одржавају у исправном стању и о томе води уредна евиденција.

Уређаји, опрема и средства за гашење пожара постављају се у пословни простор правног лица на приступачна, видљива и прописно обележена места и могу да се користе само за потребе локализовања и гашења пожара.

Опрема за гашење пожара која се користи у правном лицу мора испуњавати захтеве за означавање локације и идентификацију опреме за гашење пожара прописане Правилником о обезбеђивању ознака за безбедност и здравље на раду.

Лица оспособљена за послове заштите од пожара

Члан 11

Лице стручно оспособљено за спровођење заштите од пожара има следеће дужности:

- 1) спроводи превентивне мере заштите од пожара утврђене Законом, другим прописима и овим правилима;
- 2) редовно контролише функционисање уређаја за аутоматску дојаву и у случају неисправности одмах предузима потребне мере за спречавање нежељених последица и довођење уређаја у исправно стање;
- 3) утврђује број и размештај противпожарних апарата, хидрантске и друге опреме, контролише њихову исправност и предузима потребне мере ради њихове замене, поправке, сервисирања и сличних интервенција;
- 4) учествује у припреми предлога правила и других аката из области заштите од пожара и, после њиховог доношења, спроводи тим актима утврђене мере које су му стављене у задатак;
- 5) непосредно контролише спровођење утврђених или наложених мера заштите од пожара и у случају констатовања одређених неправилности и недостатака, због којих постоји непосредна опасност од избијања пожара, без одлагања налаже или предлаже руководиоцу из става 2. овог члана хитно отклањање уочених неправилности или забрану рада;
- 6) учествује у припреми програма и спровођењу основне обуке запослених и у практичној провери њихових знања из области заштите од пожара;
- 7) редовно извештава руководиоца из става 2. овог члана о свим појавама, променама и проблемима из области заштите од пожара и предлаже предузимање конкретних мера;
- 8) прати прописе из области заштите од пожара, као и техничка достигнућа из те области и, у складу с тим, предлаже и предузима потребне мере ради унапређења заштите од пожара;
- 9) предлаже и контролише спровођење мера и норматива заштите од пожара приликом адаптација, реконструкција, поправки и сервисирања које се врше у објектима;
- 10) води прописане евиденције и
- 11) обавља и друге послове из области заштите од пожара.

Лице стручно оспособљено за спровођење заштите од пожара за свој рад, као и вршење дужности из става 1. овог члана одговорно је надлежном руководиоцу.

Члан 12

Лице запослено на пословима заштите од пожара и/или пословима обезбеђења објекта:

- 1) за време дежурства обилази објекат, просторије, постројења, уређаје и инсталације, а посебно места где постоји већа могућност избијања пожара, и о уоченим недостацима одмах извештава надлежног руководиоца и истовремено предузима све потребне мере ради спречавања настајања нежељених последица;
- 2) контролише исправност и размештај противпожарне опреме, о уоченим недостацима благовремено извештава надлежног руководиоца и предузима потребне мере ради пуне

приправности и спречавања нежељених последица;

3) упозорава запослене у објектима на потребу придржавања предвиђених мера заштите од пожара и у случају када уочи да они то не чине и поред упозорења, одмах извештава надлежног руководиоца;

4) познаје и стално проучава мере заштите од пожара релевантне за објекат у коме обавља дежурство и извршава друге своје дужности утврђене Законом, другим прописима и овим правилима;

5) редовно се обучава и стручно усавршава из области заштите од пожара и у том циљу похађа све организоване курсеве, семинаре, вежбе и друге облике усавршавања, као и самостално употпуњава своје знање по налозима надлежног руководиоца;

6) у моменту преузимања дужности (дежурства) увек мора да буде психофизички способно за обављање послова, јер у противном може бити удаљено са посла;

7) чува, уредно одржава и наменски употребљава личну и заједничку опрему којом је задужен, дужности обавља у уредној радној одећи, коректно се опходи према запосленима у објекту и према странкама;

8) благовремено предузима потребне мере заштите објекта у коме дежура, људства и имовине од разних хаварија, оштећења и сличних незгода;

9) о свим уоченим појавама, променама и проблемима у објекту у коме дежура, а који могу угрозити безбедност објекта, имовине и људства без одлагања обавештава надлежног руководиоца, а у случају његове одсутности или недоступности - друга одговорна лица.

План евакуације и упутства за поступање у случају пожара И прорачун времена евакуације

Члан 13

У случају избијања пожара у објекту правног лица, ради безбедне евакуације људи и имовине и спречавања ширења пожара, поступа се по Плану евакуације и упутствима за поступање у случају пожара (даље: **План евакуације**).

План евакуације доноси одговорно лице у правном лицу.

План евакуације истиче се на видљивим местима, у производном погону И у магацину, и то по један у фарбари, производњи И магацину, код излазних врата И на путу евакуације.

Члан 14

План евакуације састоји се од текстуалног дела чију основну садржину чине одредбе чл. 15. до 23. ових правила.

План евакуације састоји се и од графичког дела (цртежа) са следећим основном садржином: распоред просторија; правци кретања угрожених у случају евакуације означени стрелицама у боји; нумерација просторија, степеништа и евакуационих излаза; места (назначена и приступачна) на којима се налазе кључеви од оних излазних врата која су уобичајено закључана.

У графички део Плана евакуације, поред садржине из става 2. овог члана, уносе се по потреби и место и распоред мобилне ватрогасне опреме, разводних електроормана и други корисни подаци, као и легенда са значењем нумеричких и других знакова и симбола на цртежу.

Члан 15

У случају избијања пожара евакуацију људи и имовине и спречавање ширења пожара организује и, с тим у вези, предузимање потребних мера обезбеђује надлежни Руководилац, а у случају његове одсутности дежурно лице одређено актом доносиоца ових правила (даље: **Дежурни**).

План евакуације, поред лица из става 1. овог члана, спроводе руководећи и извршилачки састав правног лица који се затекао у објекту у моменту избијања пожара.

Евакуација је пребацивање особа у случају опасности од угроженог до безбедног места. Анализе евакуације обухватају све особе које у згради бораве. Број лица у згради се одређује према номиналним капацитетима појединих просторија И условима да се оствари кретање без загушавања већег од 3 лица по квадрату површине пода било где на коридорима за евакуацију.

Полазно место (ПМ) је место на којем се може затећи особа у тренутку сазнања да је дошло до таквог развоја пожара да је потребна евакуација. Безбедно место (БМ) је место ван зграде на којем се не могу очекивати штетни ефекти пожара- пламен, дим итд. Коридор евакуације (КЕ) чине грађевинске конструкције зграде којима се ограничавају просторије за комуникацију (ходници, степеништа, улази И сл.) Први излаз (ПИ) је излаз из просторије или групе просторија за боравак ка ходнику.

Брзина евакуације, v_m јесте пројектна вредност брзине кретања човека кроз коридор евакуације. Време евакуације t_e је време припреме за евакуацију И време кретања до полазног места до безбедног места. Време евакуисања јесте време кретања од полазног места до безбедног места.

Брзина кретања при евакуацији- пројектна брзина неометаног кретања човека на равном поду износи 1,5м/с. Брзина кретања при евакуацији смањује се услед груписања људи пред сужење коридора (вратима И сл)

Путеви за евакуацију

Путеви за евакуацију до првог излаза треба да буду довољно кратки да се евакуација из овог дела угроженог простора оствари пре него што настане дуже директно излагање особе ватри И диму или јој ватра И дим запрече излаз.

- за више од 50, а мање од 300 особа у просторији, треба да постоје два алтернативна ПИ
- за више од 300, а мање од 600 особа треба да постоје 3 алтернативна ПИ

Етапе евакуације

Процес спашавања се дели на 3 етапе:

Прва етапа обухвата кретање људи од најудаљеније тачке просторије до првог излаза ПИ који води ка евакуационих излаза.

Друга етапа представља кретање од првог излаза ПИ из просторије до евакуационог излаза ЕИ, или спољног излаза зграде (ходницима, пролазима, степеништима). Код просторија код којих излаз представља И излаз напоље, друга фаза практично не постоји.

Трећа етапа је кретање људи од спољашњег излаза на одређену удаљеност од угрожене зграде И обично у овој фази не постоји непосредна опасност по животе људи.

Број људи који се могу затећи у објекту мора бити мањи од броја људи за који је омогућено безбедно евакуисање.

Прорачун евакуације

Прорачун евакуације је потребан да би се проверило време евакуације И пролазност коридора за евакуацију. Коридор један је пут евакуације при коме особе које се евакуишу морају да пређу најдужи пут. На овом коридору се налази највећи број препреки-уских грла тако да је време евакуације сигурно дуже него при евакуацији на преосталим коридорима евакуације.

За прорачун потребног броја евакуационих излаза И њихових димензија важан фактор је специфична пропусна моћ, СПМ, која показује број људи који може да прође кроз пролаз или излаз одређене ширине у току 1 минута.

Ширима пролаза	СПМ
0,9м	48 – 62 особе / мин
1,4м	78 – 90 особе / мин
1,8м	98 – 108 особе / мин

Ради благовременог реаговања у случају избијања пожара у објекту правног лица се користе ручни преносиви апарати за гашење пожара типа “С-6”, “С-9” И ЦО2-5 И спољна И унутрашња хидрантска мрежа.

Запослени који примети пожар дужан је да га угаси, а ако то не може да учини без опасности по себе или другог, дужан је да о пожару одмах обавести надлежног Руководиоца односно Дежурног, као и територијалну ватрогасну јединицу.

Члан 17

О насталом пожару обавештава се најближа подручна полицијска управа, односно полицијска станица Министарства унутрашњих послова.

Члан 18

Евакуацијом људи и имовине и спречавањем ширења пожара руководи надлежни Руководилац, односно Дежурни, уколико одговорно лице у правном лицу друкчије не одреди, односно док руковођење акцијом гашења пожара и спасавање људи и имовине не преузме руководилац територијалне ватрогасне јединице.

Руководилац акције из става 1. овог члана (даље: **Руководилац акције**) одлучује о начину објављања евакуације, руководећи се преваходно потребом да се објављивањем не изазове паника и да евакуација буде успешно спроведена.

Евакуација се врши најбезбеднијим и, по правилу, прописно обележеним путевима за излазак из објекта захваћеног пожаром.

Члан 19

У случају избијања пожара у објекту правног лица без одлагања се предузимају мере за гашење пожара. Запослени у правном лицу дужни су да учествују у гашењу пожара, спасавању људи и угрожене имовине.

Члан 20

По сазнању о насталом пожару предузимају се следеће мере:

- 1) Руководилац акције даје знак за узбуну ради гашења пожара, и то звучним или гласовним сигналом или на други (уобичајени) начин, зависно од опремљености објекта правног лица;
- 2) запослени који се у време узбуне налазе у објекту правног лица дужни су да одмах дођу на место пожара;
- 3) по доласку на место пожара Руководилац акције процењује ситуацију и одлучује о начину спасавања људи и имовине и спречавању ширења пожара, а нарочито о евакуацији, врсти опреме и средстава која ће употребити и начину гашења пожара, мерама безбедности при евакуацији и гашењу пожара, употреби заштитне опреме, начину снабдевања водом и другим питањима од значаја за евакуацију и спречавање ширења пожара.

Члан 21

За време пожара сви присутни или позвани запослени дужни су да извршавају налоге Руководиоца акције.

Члан 22

После настанка пожара и давања знака за узбуну забрањена је употреба фиксних телефона правног лица, изузев за неодложне разговоре који су у вези са насталим пожаром.

Члан 23

Гашење пожара и спасавање људи и имовине врши се док се пожар не угаси, односно спасавање не заврши.

Запослени који учествују у гашењу пожара и спасавању људи и имовине напуштају место пожара тек пошто се Руководилац акције увери да је пожар угашен и спасавање успешно завршено.

По завршеној евакуацији и интервенцији на спречавању ширења пожара Руководилац акције из правног лица дужан је да сачини извештај о току и резултатима евакуације и интервенције и достави га доносиоцу ових правила и одговорном лицу у правном лицу.

Начин оспособљавања запослених за спровођење заштите од пожара

Члан 24

Оспособљавање запослених за спровођење заштите од пожара врши се кроз основну обуку и практичну проверу знања запослених из области заштите од пожара, коју правно лице организује у складу са одредбама чл. 53. и 54. Закона.

Члан 25

Програм основне обуке запослених из области заштите од пожара доноси Дејан Милетић директор, ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ ПОЛЕТАРАЦ СВРЉИГ.

Садржајем програма основне обуке запослених из области заштите од пожара обезбеђује се стицање основних теоретских и практичних знања о: нормативном уређењу заштите од пожара; пожарима; превентивној заштити од пожара; средствима за гашење пожара; ватрогасним справама и опреми; тактици гашења пожара; садржини ових правила, а посебно поступању запослених у случају избијања пожара у објекту правног лица, односно евакуацији и спречавању ширења пожара.

Члан 26

Практична провера знања запослених из области заштите од пожара врши се провером практичне обучености.

О провери знања запослених сачињава се записник и води одговарајућа евиденција.

Запослени који не задовољи на провери знања дужан је да се накнадно, а најкасније у року од 15 до 30 дана од дана извршене провере, подвргне поновној провери знања.

Члан 27

Приликом ступања на рад сваки запослени мора бити упознат са овим правилима и обавештен да је у року од једне године од дана ступања на рад дужан да присуствује обуци и провери знања из чл. 24. до 26. ових правила.

Техничка опрема и средства за гашење пожара

Члан 28

За обављање послова заштите од пожара правно лице садржи следећу техничку опрему и средстава за гашење пожара:

Противпожарни апарати Типа "С-6", "С-9", ЦО2-5

Спољна И унутрашња хидрантска мрежа

Члан 29

О одржавању средстава за гашење пожара старају се сви запослени док о периодима редовног сервисирања евиденцију води лице стручно оспособљено за спровођење заштите од пожара.

Члан 30

Средства за гашење пожара морају се налазити на означеним, видљивим и приступачним местима, тзв. пожарним пунктовима, у просторијама и увек бити у исправном стању.

Апарати за гашење пожара морају се контролисати по упутству произвођача, а најмање једанпут у току шест месеци.

Спољна И унутрашња хидрантска мрежа мораја бити означена и увек бити у исправном стању.

Спољна И унутрашња хидрантска мрежа мора се контролисати по упутству произвођача, а најмање једанпут у току шест месеци.

Сервисирање и контролно испитивање апарата за гашење пожара И спољне И унутрашње хидрантске мреже врши се код овлашћене организације.

Члан 31

Врста опреме и средстава за гашење пожара и њихов размештај ближе се утврђују појединачно у графичком делу Плана евакуације, сходно члану 14. ових правила.

Прелазне и завршне одредбе

Члан 32

Ова правила ступају на снагу наредног дана од дана објављивања.

ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА ПОЛЕТАРАЦ
